

Acad. Roy. Scienc. d'Outre-Mer
Biographie Belge d'Outre-Mer,
T. IX, 2015, col. 170-176

GUTHRIE (*Malcolm*), Professor in de *Bantu Languages* aan de *University of London*, Hoofd van het *Department of Africa* aan de *School of Oriental and African Studies*, *Fellow* van de *British Academy* (Ipswich, 10.02.1903 – Londen, 22.11.1972).

Malcolm Guthrie bracht zijn jeugd door te Ipswich en genoot er ook onderwijs. Vervolgens studeerde hij aan het *Imperial College* te Londen en verwierf er de titel van *Bachelor of Science (Engineering)* in de metalurgie. Hij werd *Associate* van de *Royal School of Mines*.

Nadien volgde hij een opleiding tot *Baptist Minister* aan het *Spurgeon's College* (Zuid-Londen). Na deze

studies was hij gedurende twee jaar minister van de *Baptist Church* te Rochester (Verenigd Koninkrijk).

In 1932 sloot hij aan bij de *Baptist Missionary Society* (BMS) en werd minister te Leopoldville (Congo).

In voorbereiding op zijn functie als zendeling had hij, sedert 1930, Bantutaalkunde, en in het bijzonder, Kiswahili gestudeerd bij professor Alice Werner (1859-1935) aan de *School of Oriental and African Studies* (SOAS) te Londen.

Vanaf 1932 was hij in Congo, waar hij het Lingala en andere inheemse talen bestudeerde in functie van zijn werk als zendeling.

In 1934 publiceerde hij „*Lingala Grammar and Dictionary*”, waarvan in 1939 een Franse vertaling verscheen onder de titel „*Grammaire et Dictionnaire de Lingala*”, een werk dat meerdere herdrukken kende. Hij vertaalde ook het „Nieuwe Testament” hymnen in het Lingala.

Tijdens een verlofperiode in 1935 vervolgde hij zijn studies aan de *School of Oriental and African Studies* bij *senior lecturer* Mrs. E. O. Ashton (1874-1970), bekend om haar publicaties over het Kiswahili en het Luganda.

Na een verblijf van ongeveer acht jaar in Afrika, keerde Guthrie in 1940 naar Groot-Brittannië terug.

In 1942 werd Guthrie *senior lecturer* in *Bantu Languages*. Het *Department of Africa* van de *School of Oriental and African Studies* stond toen onder leiding van professor Ida Ward (1880-1949), die vooral bekend stond voor haar studies over de klank- en toonleer van West-Afrikaanse talen: Efik, Ibo en Yoruba (Nigeria), en Twi (Ghana). Samen met D. Westermann was zij de auteur van „*Practical Phonetics for Students of African Languages*”, dat in 1933 voor het eerst verscheen.

Tussen augustus 1942 en april 1944 ondernam Guthrie een grote rondreis in Brits Oost-Afrika en Centraal-Afrika. Tijdens dit studieverblijf verzamelde hij taalkundig materiaal betreffende vele talen en bestudeerde hij in het bijzonder het Bemba (Congo), Sukuma (*Tanganyika Territory*) en Yao (*Tanganyika Territory*, Portugees Oost-Afrika, Nyassaland).

Tijdens diezelfde rondreis verbleef hij ook aan de *University of Witwatersrand* bij professor C. M. Doke, bekend voor zijn studies over het Bemba (Congo, Noord-Rhodesië), Lamba (Zuid-Rhodesië), Shona (Zuid-Rhodesië), en Zulu (Zuid-Afrika). Doke (1893-1980) was ook de uitgever van het tijdschrift *Bantu Studies*, later *African Studies* genaamd.

In 1945 promoveerde Guthrie tot PhD met het proefschrift „*The Tonal Structure of Bemba (Congo, Zambia)*”. In 1947 werd hem de titel *Reader in Bantu Languages* verleend.

In 1948 verscheen van zijn hand het bekende werk „*The Classification of the Bantu Languages*”. Het werk

geeft een indeling van de Bantutalen in zestien zones, die alle ingedeeld worden in groepen. De indeling is gebaseerd op grammatische criteria (fonologische, morfologische, syntactische). De indeling is decimaal en elke taal krijgt een codenummer. Deze classificatie is bijzonder methodisch samengesteld en wordt nog steeds als gezaghebbend beschouwd. Het register van talen telt meer dan zevenhonderd items. Aan het werk is een *Experimental Map* toegevoegd.

Eveneens in 1948 publiceerde hij „*Bantu Word Division. A New Study of an Old Problem*”, een werk dat het probleem van *conjunctive* of *disjunctive writing* behandelt.

In 1949 ondernam Guthrie een onderzoeksrondreis in West- en Centraal-Afrika (Kameroen, Gabon, Oubangui-Chari), onder de auspiciën van het *Office de la Recherche Scientifique dans les Territoires d'Outre-Mer* (ORSTOM) en het Instituut voor Wetenschappelijk Onderzoek in Centraal-Afrika (IWOCA). Verschillende taalgebieden werden onderzocht en er werd veel taalkundig materiaal verzameld.

In 1950 werd Guthrie *Head* van het *Department of the Languages and Cultures of Africa* in the *School of Oriental and African Studies*, een functie die hij gedurende achttien jaar zal waarmaken.

In 1951 werd hij *Holder* van de *Chair of Bantu Languages*, een nieuw opgerichte leerstoel.

In de loop van de jaren dat Guthrie departementshoofd was, heeft hij deze dienst uitgebreid. Hij heeft het aantal gedoopte talen doen toenemen, en er andere disciplines betreffende Afrika aan toegevoegd, zoals literatuur, musicologie, geschiedenis.

In 1953 verscheen zijn werk „*The Bantu Languages of Western Equatorial Africa*”. Dit werk is voor een groot deel gebaseerd op materiaal verzameld tijdens zijn onderzoeksrondreis van 1949, en betreft vooral minder bekende talen van de zones A en B, volgens zijn „*Classification*” van 1948. Dit werk is een onderdeel van wat het „*Handbook of African Languages*” zou worden, dat heden vier delen telt.

Het tweede deel van het „*Handbook*” werd ook aan Guthrie toevertrouwd. Wegens tijdsgebrek kon hij dit niet aanvaarden. Het betrof „*The Bantu Languages of Africa*” (1959). Om dit werk te helpen realiseren, heeft hij materiaal dat hij op het terrein verzameld had, aan M. A. Bryan, de auteur, ter beschikking gesteld. De overige twee delen van het „*Handbook*” werden gepubliceerd respectievelijk door D. Westermann en M. A. Bryan in 1952, en door A. N. Tucker en M. A. Bryan in 1956.

Guthrie had geregeld contact met Afrika. Voor linguïstisch onderzoek ging hij opnieuw naar West-Afrika in 1956-1957.

In augustus-september 1955 nam hij te Bukavu deel aan de *Conférence interafricaine pour les Sciences humaines – Inter-African Conference on Social Sciences*, die georganiseerd werd door de *Commission de Coopération technique en Afrique au Sud du Sahara – Commission for Technical Co-operation in Africa South of the Sahara (C.C.T.A.)*, met de medewerking van het *Institut pour la Recherche Scientifique en Afrique Centrale (IRSAC)* – Instituut voor Wetenschappelijk Onderzoek in Centraal-Afrika (IWOCA). Hij stelde er in het *Committee on Linguistics / Section: Linguistique*, een *Introductory Report / Rapport introductif* voor.

In 1958-1959 was Guthrie weer in West-Afrika, o.m. als adviseur aan het *University College* van Ibadan (Ghana). In 1962 was hij ook in die hoedanigheid aan de *University of Rhodesia and Nyassaland* te Salisbury.

Hij heeft bestuursfuncties waargenomen in de *School, Faculty* en *University*. Zo was hij gedurende twintig jaar lid van de *Board of Studies* van *SOAS*, lid van de *Board* van de *Faculty of Arts*, lid van de *Academic Board* en van de *Governing Body* van de *University of London*.

In het kader van de *Baptist Church* was hij actief gebleven als *lay pastor* en *deacon* in zijn woongebied te Amersham en Kingston. Hij was lid van de *Council* van *Spurgeon's College* gedurende meer dan twintig jaar. Hij was ook lid van *Committees* van de *British and Foreign Bible Society*.

Wat de publicatie van tijdschriften betreft, kunnen wij hier mededelen dat Guthrie editor was van *African Language Studies*, tot de *Editorial Board* behoorde van de *Bulletin of the School of Oriental and African Studies*, beheerder was van het *International African Institute* dat het tijdschrift *Africa* uitgeeft; hij was ook mede-uitgever van de vierdelige reeks „*Handbook of African Languages*”.

In voornoemde tijdschriften en werken heeft Guthrie studies gepubliceerd alsook in: *Journal of African Languages* (Londen); *Travaux de l'Institut de Linguistique de Paris*; *Journal of African History* (Londen); *Bantu Studies* (Johannesburg); *International Journal of American Linguistics* (New York).

Een keuze uit Guthries tijdschriftartikelen verscheen in de bundel „*Collected Papers on Bantu Linguistics*”, waarvan in 1970 een tweede druk verscheen.

In 1971 verscheen van zijn hand de studie „*The Western Bantu Languages*”, in deel 7 *Linguistics in Sub-Saharan Africa*, van de reeks *Current Trends in Linguistics* (Den Haag, Parijs), een reeks die veertien delen omvat en verscheen tussen 1963 en 1974, met als editor Thomas E. Sebeok.

Inmiddels had hij nog „*Bantu Sentence Structure*” (1961) gepubliceerd, over de syntaxis.

Guthrie was supervisor van de reeks werken die verscheen onder de titel „*Linguistic Survey of the Northern Bantu Borderland*” (1956-1957).

De reeks omvat drie delen: de „*Central Section (Oubangui to the Great Lakes)*”, boekdeel 1, 1956; de „*Western Section (Atlantic Coast to Oubangui)*”, boekdeel 2, 1957; de „*Eastern Section (Great Lakes to Indian Ocean)*”, boekdeel 4, 1957.

De training van de medewerkers werd gegeven door M. Guthrie en A. N. Tucker (1904-1980).

De bij het project betrokken wetenschappelijke instellingen waren: *Institut Français d'Afrique Noire (IFAN)*; *Institut pour la Recherche Scientifique en Afrique Centrale (IRSAC)*; *Commission de Linguistique africaine du Ministère des Colonies* – Commissie voor Afrikaanse Taalkunde van het Ministerie van Koloniën; *School of Oriental and African Studies (SOAS)*; *British Colonial Social Science Research Council*.

The „*Central Section van de Bantu Border*” loopt doorheen gans Noord-Congo en werd bestudeerd door G. Van Bulck (1903-1966), lid van de Koninklijke Academie voor Overzeese Wetenschappen (KAOW), en P. Hackett.

Guthrie was lid van het *Advisory Board in Colonial Studies*, van het *Committee of Management of the Institute of Commonwealth Studies*, en van het *Senate Committee for Colleges Overseas in Special Relation*. Hij was ook stichtend lid van de *African Studies Association of the United Kingdom*.

In 1966 viel M. Guthrie de eer te beurt verkozen te worden tot *Fellow of the British Academy*.

In 1969 was hij *visiting professor* in de Verenigde Staten, aan de *Northwestern University, African Studies Centre*.

In 1970 werd hij professor emeritus en een speciaal volume van „*African Language Studies*” verscheen toen te zijner ere.

Tijdens de laatste jaren van zijn leven heeft Guthrie zijn werk „*Comparative Bantu: An Introduction to the Comparative Linguistics and Prehistory of Bantu Languages*”, uitgegeven. Dit monumentaal werk bevat vier delen die in 1967, 1971 en 1970 werden uitgegeven.

De eerste twee delen bevatten een overzicht van de methode die werd gevolgd, de lijst en classificatie van de Bantu-talen, kaarten, een lijst van Proto-Bantu lexicale reconstructies, een lijst van *Common Bantu* lexicale reconstructies.

De delen drie en vier bevatten een catalogus van 2 283 vergelijkende series van lexicale elementen (*stems and radicals*), ongeveer 21 000 items uit een driehonderdtal Bantutalen en dialecten.

Professor M. Guthrie heeft een aanzienlijke hoeveelheid materiaal op het terrein verzameld betreffende een groot aantal talen en zijn geschriften zijn ook bijzonder nauwkeurig samengesteld.

Hij is de auteur van een aantal belangrijke publicaties op het gebied van de beschrijving, classificatie en vergelijking van de Bantutalen.

Publicaties: Boeken: Grammaire et Dictionnaire de Lingala. Léopoldville, La Librairie Evangélique au Congo, 190 pp. (1954). — (Samen met CARRINGTON, J. F.) Lingala Grammar and Dictionary: English-Lingala, Lingala-English. London, Baptist Missionary Society, 238 pp. (1988). — The Classification of the Bantu Languages. London/New York/Toronto, Oxford University Press for the International African Institute, 91 pp. (1948). — Bantu Word Division. A New Study of an Old Problem. Oxford University Press for the International African Institute, Memorandum XXII, 32 pp. (1948). — The Bantu Languages of Western Æquatorial Africa. Oxford University Press for the International African Institute, 94 pp. (1953). — Bantu Sentence Structure. London, University of London, School of Oriental and African Studies, 94 pp. (1961). — Collected Papers on Bantu Linguistics. Westmead, Farnborough, Hants, Gregg International Publishers Ltd., 121 pp. (1970). — Comparative Bantu: An Introduction to the Comparative Linguistics and Prehistory of the Bantu Languages. Westmead, Farnborough, Hants, Gregg Press Ltd., Vol. 1: The Comparative Linguistics of the Bantu Languages, 143 pp. (1967); Vol. 2: An Outline of Bantu Prehistory, 180 pp. (1971); Vol. 3: A Catalogue of Common

Bantu with Commentary, 326 pp. (1970); Vol. 4: A Catalogue of Common Bantu with Commentary (continued), 248 pp. (1970).

3 november 2004.

J. Jacobs.

Bronnen: ARNOTT, D. W. 1976. Obituary. Malcolm Guthrie. *Bulletin of the School of Oriental and African Studies*, XXXVI: 629-637. — JUNGRAITMAYR, H. & MOHLIG, W. J. G. (Hrsg.) 1983. Lexikon der Afrikanistik. Afrikanische Sprachen und ihre Erforschung. Berlin, Dietrich Reimer Verlag, 351 pp. — KAHLER-MEYER, E. 1974. Malcolm Guthrie, 10 Feb. 1903 – 22 Nov. 1972. *Afrika und Uebersee*, LVII (3): 161-162. — MOHLIG, W. J. G. 1976. Guthries Beitrag zur Bantuistik aus heutiger Sicht. *Anthropos*, 71 (5-6): 673-715. — Anoniem 1973. Obituary. Professor Malcolm Guthrie (1903-1972). *African Studies*, 32: 197. — SEBEOK, T. A. 1971. Current Trends in Linguistics. In: *Linguistics in Sub-Saharan Africa*. The Hague/Paris, Mouton, vol. 7, 972 pp. — DOKE, C. M. 1945. Bantu. Modern Grammatical, Phonetical and Lexicographical Studies since 1860. London/Bradford, International African Institute, 119 pp. — DOKE, C. M. & COLE, D. T. 1961. Contributions to the History of Bantu Linguistics. Johannesburg, Witwatersrand University Press, 129 pp. — GREGERSEN, E. A. 1977. Language in Africa: An Introductory Survey. New York/Paris/London, Gordon and Breach, 237 pp. — Conférence Inter-africaine, Sciences humaines, Commission de Coopération Technique en Afrique au Sud du Sahara (C.C.T.A.), Bukavu, 1955.

Affiniteten: John Jacobs beoefent dezelfde discipline (taalkunde: literatuur en cultuur subsaharisch Afrika).